

Ἀπὸ τοῦ 16 ἔτους ἤρχιζεν εἰς τὰς Ἀθηνᾶς διαιτῆς ἐποχῇ, καθ' ἣν ὁ νέος ἰδίως ἐπιμελεῖτο τὰς σωματικὰς εἰς τὰ γυμνάσια· αὕτη εἶναι ἡ ἐποχῇ, καθ' ἣν ὁ Δουκιανὸς ὀνομάζεται *πρόσηβος*· ἡ συνήθης δ' ἐκφορὰς διὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν εἶναι τὸ, *ἐπὶ διατῆς ἡβῆσαι*. Ὁ δὲ περὶ τῶν ἐκ τούτου προκυπτουσῶν νομίμων σχέσεων, καὶ τῶν ἐθίμων λόγος δὲν ἀνήκει ἐν ταῦθα. Μετὰ παρέλευσιν τῶν δύο τούτων ἐτῶν κατετάσσεται ὁ νέος μεταξὺ τῶν ἐφήβων, καὶ ἤδη, ἀφοῦ ὑπερτοῦσε τὴν πόλιν ὡς *περίπολος* μέχρι τοῦ εἰκοστού ἔτους, μετεβαίνει διὰ μιᾶς εἰς ἐλευθερώτερον βίον, καθ' ὃν ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ, τοῦλάχιστον ὁ εἰς ὑψηλότεραν τάξιν ἀνήκων, οἰονδῆποτε ἐπιτήδευμα κατὰ τὴν φυσικὴν του κλίσιν. Οἱ πτωχότεροι φυσικᾶ ἐφρόντιζον νὰ πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα· ἀλλὰ καὶ εὐκατάστατοι πατέρες ἐφρόντιζον ἐνίοτεν ἢ προσδιορίσωσιν εἰς τοὺς υἱοὺς των τὸ μελλον ἐπάγγελμα των, ὅπερ ἄριστα ελέγχουσιν οἱ κωμικοί. Οἱ πλείστοι δὲ τῶν πλουσίων παρεδίδοντο εἰς τερπνάς ἐνασχολήσεις, οἷον εἰς κυνήγιον, εἰς ἵππικὴν, καὶ εἰς συναναστροφὴν ἑταιριῶν, ἢ ἐμαθῆτευσον εἰς τοὺς φιλοσόφους. Ταῦτα σαφέστατα ἐκφραζονται παρὰ Τερεντίω (1), παρὰθαλε Ξενοφῶντα ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν (2)· «ὡςπερ ἄλλος τις ἢ ἵππῳ ἀγαθῷ, ἢ κύνι ἢ ὄρνιθι ἡδέεται». Ἐπειδὴ εἰς τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα τῆς κλίσεως ἐπιτηδεύματα ὑπήγετο καὶ ἡ πολλὰκις εἰς δεινότατον πάθος καταπτώσα εὐχαρίστησις εἰς τὰς ἀλεκτρονομαχίας καὶ ὄρτυγοκοπίας, καὶ ταῦτα τὰ ζῶα ἐτρέφοντο παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις μὲ τὴν μεγαλύτεραν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα.

Τοιαύτης ἐλευθερίας, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς καθ' ἕκαστα ἀνθρώπους πολλὰκις καὶ ἐπιζημίους ἐνασχολήσεις ἢ πολιτεία οὐ μόνον εὐχάριστος τὰς εἶδεπεν, ἀλλὰ μάλιστα καὶ παρεκίνησε πρὸς αὐτάς τοὺς πλουσίους ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπίσης, καθὼς καὶ τοὺς ἀργοὺς πτωχοὺς προέτρειπεν εἰς ἐργασίαν. Οὕτω λέγει ὁ Ἰσοκράτης (3)· «τοὺς δὲ βίον ἱκανὸν κακτημένους περὶ τε ἵππικὴν καὶ τὰ γυμνάσια, καὶ κυνηγείας, καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἠνάγκασαν διατρίβειν.» Τοῦτο ἔκαμνον, οὐ μόνον διὰ νὰ παρέχωσιν εἰς τὸ ἀνίσυχον πνεῦμα τῶν νέων ἀκίνδυνον τάσιν, ἀλλὰ καὶ διότι αὐταὶ αἱ σπουδαὶ ὀδηγοῦσαι τοὺς νέους εἰς τὴν νίκην κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς καὶ τοὺς λοιποὺς ἀγῶνας ἦσαν εἰς τὴν πολιτικὴν πηγὴν εὐλείας καὶ δοξῆς, καθὼς ὁ αὐτὸς Ἰσοκράτης (4) λέγει· «τὰς πόλεις ὀνομαστάς γιγνομένας τῶν νικούντων» καὶ ὁ Δυσίας (5)· «αὐτίκα ὅτε ἵππευσεν, οὐ μόνον ἵππους ἐκτήσκατο λαμπροὺς, ἀλλὰ καὶ ἀθλητὰς ἐνίκησεν Ἴσθμοῖ καὶ Νεμέξ, ὥστε τὴν πόλιν κηρυχθῆναι καὶ αὐτὸν στεφανωθῆναι.» — Οὕτω λοιπὸν αἱ τοιαῦται ἐνασχολήσεις ἐφαίνοντο ὡς αἱ καταλληλοτάται διὰ τὸν ἐλευθερίως πεπαιδευμένον, ὅστις καθὼς βλέπομεν εἰς τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ

(1) Andr. I, 1, 24.

(2) I, 6, 14.

(3) Ἀρειοπαγ. 17.

(4) π. Ζεύγ. 14.

(5) Ἐπερ τῶν Ἀριστοφ. χρημ.

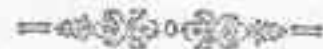
Ξενοφῶντος (1)· δυσκόλως ἤθελεν ἐκλέξει ἰδιαίτερον τινα χρηματιστικὸν βίον.

Ἐν Σπάρτῃ, ἥτις πάσαν ἀτομικὴν τάσιν καὶ κλίσιν παραβλέπουσα παντάπασι, μόνον διὰ τὴν πολιτείαν καὶ κατὰ ἓνα τρόπον ἀνέτρεπε τὴν νεολαίαν, βεβαίως δὲν ὑπῆρχον τοιαῦτα εὐθυμότερα παίγνια τῆς κλίσεως. Ἀληθινὰ καὶ ἐκεῖ ἅμα ἐφάνη ὁ νέος τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν παιδῶν, ἀλλὰ τὸ ὄνομα ἤδη, τὸ ὁποῖον ἐπιτίθετο εἰς αὐτὸν, χαρακτηρίζει τὸν εἰς δημόσιον βίον προπορισμὸν του. Ἐπειδὴ παρὰ Πλουτάρχῳ (2) λέγεται· «Εἰρηνὰς δὲ καλοῦσι τοὺς ἔτος ἤδη δευτέρου ἐκ παιδῶν γεγονότας μελλείρηνους δὲ τῶν παιδῶν τοὺς πρεσβυτάτους. Οὗτος οὖν ὁ Εἰρην εἰκοσιν ἔτη γεγονώς ἀργαίτε τῶν ὑποτεταγμένων ἐν ταῖς μάχαις, καὶ κατ' οἶκον ὑπερέταίς γράται πρὸς τὸ δεῖπνον.» Τοῦτέστι τὸ ὄνομα *εἰρην* σημαίνει κυρίως *ἀργοντα* (3).

Ἐκ τῆς νεωτέρας τῆν Ἑλληνικὴν Παιδαγωγικὴν ἀφορώσης φιλολογίας ὑπάρχει, ἐκτὸς ἄλλων τινῶν, τὸ οὐσιαστικὸν σύγγραμμα τοῦ Φρειδερίκου Κραμμέρου «Geschichte der Erziehung und des Unterrichts im Alterthume. 2 Bde. Elberf. 1832: 38.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ)

Γαβριήλ Σοφοκλῆς.

ΔΙΑΣΩΣΙΣ ΠΛΟΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ,

—o—

Οἱ ἀναγνώσται τῆς Πανδώρας γνωρίζουσιν ἤδη ἀπὸ τοῦ ΞΕ. φυλλαδίου αὐτῆς, τὴν λάβραν θύελλαν ἣτις ἐνακήψασα τὴν 14 Ὀκτωβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, κατέβαλεν ἀσεβῶς εἰς ἔδαφος καὶ αὐτὴν τὴν προαιωνίαν στήλην τοῦ Ὀλυμπίου. Παρὰ τὴν ἀνεπανόρθωτον ἐκείνην ζημίαν ἐπέφερε καὶ ἄλλας δεινοτάτας εἰς τε τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς οἰκίας τῶν κατοίκων τῆς Ἀττικῆς, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰ ἐν τῇ λιμένι καὶ παρὰ τὸν λιμένα Πειραιῶς πλοῖα. Ἀνέτρεψε, συνέτριψε καὶ κατεπόντισε καὶ νῆας, καὶ λέμβους, καὶ φορτία, καὶ οἰκογενείας ὀλοκλήρους ἐστέρησεν οὕτω καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου.

Κατὰ τὴν ἀξιοδάκρυτον τρώοντι ἐκείνην περίστασιν, οἱ ἐν Πειραιεῖ συνεισέφερον προθύμως ἕκαστος τὸν ἴδιον ὀβολὸν ὑπὲρ τῶν παθόντων· μεταξὺ δὲ αὐτῶν διεκρίθη, διὰ τε τῆς φιλαν-

(1) Π. 7, 4.

(2) Λυκ. 17.

(3) Ἴδε Μυλλέρου Δωρεῖς II, σ. 301, καὶ 299.

θρωπίας και της ἀκαμάτου και δραστηρίας αὐ-
τοῦ συνδρομηῆς, ὁ τότε ἐκεῖ διαμένων ναύαρχος
Γάλλος Romain-des-Fossés. Ὁλοκλήρους ἢ
μέρας οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ὑπξιωματικοί καὶ οἱ
ναῦται τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων πλοίων
κατεγίνοντο ἀνευδότως εἰς τὸ νὰ ἀνασύρῃσι τὰ
βυθισθέντα πλοῖα ἢ νὰ διασώσωσι τὰ λείψανα
αὐτῶν, καὶ εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν παθόντων ἠ-
νοίχθη ἀφειδῶς τὸ βαλάντιον τοῦ φιλανθρώπου
ναυάρχου.

Εἰς μίαν τῶν πράξεων τούτων ἀναφέρεται
καὶ ἡ ἐπομένη ἐκθεσις, δι' ἧς καταδεικνύεται
πρὸς τοῖς ἄλλοις ἡ ἐλληνικὴ εὐφυΐα. Ὁ πλοῖ-
αρχος Α. Ραφαήλ, ἐνδοξον ναυάγιον τοῦ ἀ-
γῶνος, ὁμοιον ἀπότινος μὲ τὰ θλιβερα ναυά-
για ἅτινα ἐξεβράσεν ὁ ἀμείλιχος ἐκεῖνος κλύ-
δων εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Πειραιῶς, οἰέσασθε
πλοῖον προσαράξαν δεινῶς, διὰ μέσων ὑπαγο-
ρευθέντων αὐτῷ οὐχὶ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, ἀλλ'
ὑπὸ τῆς ἀκαλλιεργήτου μὲν ἀλλ' ὀρθῆς αὐτοῦ
κρίσεως.

Ἐπὶ τῆς ἐνακπύσεως τὴν 14 Ὀκτωβρίου τοῦ πα-
ρελθόντος ἔτους λαίλαπος ἐναυάγησε παρά τῷ λι-
μένι Κανθάρου τὸ ἐλληνικὸν ἐμπορικὸν βρῖκιον ὁ Μέν-
τωρ, τόνων 323 τοῦ πλοίαρχου Νικολάου Γ. Ὁλῶς
ἐκ Σπετσῶν, ἔγον φορτίον σίτου.

Ἡ θάλασσα ἐξαγριωθεῖσα κατὰ τὴν νύκτα τῆς 14
Ὀκτωβρίου, ἐρρίψεν αὐτὸ βιαίως εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ
ἐνῶ ἐδυθίζετο 15 πόδας Γαλλικῶς εἰς τὸ ὕδωρ, με-
τεφέρθη εἰς βάθος, πρὸς μὲν τὴν πρύμναν Θ, πρὸς
δὲ τὴν πώραν 14 ποδῶν.

Ἡ διάσωσις καὶ ἡ ἀνατροπὴ τοῦ πλοίου τούτου ὑ-
πῆρξεν ἔργον ἑκτακτον καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς τοὺς γη-
ράσαντας κατὰ θάλασσαν. Τῆς δὲ διασώσεως ἐπι-
λήθη ὁ ἐπὶ τῆς ἐν Πειραιεὶ ναυλοχούσης Γαλλικῆς
Φρεγάτας, ἡ Πανδώρα, ὑποναύαρχος Κύριος Ro-
main-des-Fossés.

Ὁ Κύριος ὑποναύαρχος διὰ νὰ ἀνεγείρῃ τὸ προσα-
ράξαν πλοῖον, ἠθέλησε ν' ἀντιτάξῃ τὴν βίαν εἰς τὴν
βίαν, ἀλλ' οἱ γενναῖοι ἀγῶνές του ἐμμένον δυστυχῶς
ἀτελεσφόρητοι. Διὸ τὴν ἐργασίαν τῆς διασώσεως ἀνέ-
θεσεν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς αὐτῆς φρεγάτας ὑποπλοίαρχον
(officier de manoeuvre) Κ. Βουκέ.

Περὶ τὰ τέλη, Ὀκτωβρίου ὁ ὑποπλοίαρχος οὗτος
μετὰ τοῦ ὑπὸ τὰς διαταγὰς του ταθέντος πληρώμα-
τος τῆς φρεγάτας ἤρχισε τὴν ἐργασίαν. Καὶ πρῶτον
μὲν διέκωσε τρεῖς τὰ πλοῖον, (Ὅρα εἰκὼν. Α), μὲ κα-
μήλους Θ καὶ 10 δακτύλων, κατὰ τὸ μήκος του,
ἐξ ὧν αἱ μὲν δύο διήρχοντο πλησίον τῆς μεσαίας
βελόνης κ, ἕως εἰς τὸν ὑπὸ τὸν χηνίσκον σύνδεσμον
Θ, αἱ δὲ τρίται ἀπὸ τοῦ εἰς τὸν χηνίσκον σύνδεσμον
ὑπὸ τὴν πρύμναν διὰ τῆς ὁπῆς τοῦ πηδαλίου ἕως εἰς
ἀμφοτέρους τοὺς ζυγούς λ καὶ μ. Ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν
πλευρῶν εἰς τὰ διαζώματα Θ, ι, κ, ἔδρασαν ἀνὰ δύο

σειρὰς βρελίων 60 μὲν ὀκτῶν χωρητικότητος ἕνα-
στον, ἀλλὰ κενῶν ὅπως χρησιμεύσωσι μετὰ τὴν ἀνε-
γερσιν τοῦ πλοίου πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐπι-
φανείᾳ τῆς θαλάσσης. Ἐπειτα δὲ πρὸς τὴν προση-
ραγμένην ἀριστερὰν πλευρὰν βυθίσας δύο μεγάλας
λέμβους καὶ στερεώσας αὐτὰς καλῶς, ἐξέβαλε τὸ ἐν
αὐταῖς ὕδωρ. Εἰς δὲ τὸν σύνδεσμον Θ τῶν διαζώ-
ματων ἔδρασε κάμηλον καινὴν 2½ δακτύλων, ἣν ἐξή-
πλωσε πρὸς τὴν ἀπέναντι ξηρὰν ψ, ἕως εἰς τὸ ση-
μαῖον Η, καὶ ἀπὸ διαστήματος εἰς διάστημα ἔδρασε
βρελία κενὰ διὰ νὰ μὴ βυθισθῇ. Ἐπὶ τῆς ἄκρας Η
πυκίδρασε τρεῖς ἀλύσεις αἰτίνες ἐτανύσθησαν εἰς τὴν
ξηρὰν ψ, καὶ εἰς τὰς ἄκρας β, γ καὶ δ τῶν ἀλύσεων
ἔδρασαν ἀνὰ δύο τροχαλίας μεγάλας. Ἐπὶ δὲ τριῶν
στερεῶν μερῶν τῆς ξηρᾶς ἢ περιζωσμένων μὲ ἀλύ-
σεις ἔδρασαν ἀνὰ μίαν τροχαλίαν μεγάλην. Ἐπ' αὐ-
τῶν καὶ τῶν τροχαλιῶν τῶν ἀλύσεων β, Η, γ, Η καὶ
ΔΗ διεπέρασαν σχοινίον Σ δακτύλων, εἰς δὲ τὰς ἄκρας
κ, σ, καὶ π τὰς διαπερασμένας διὰ τῶν τροχαλιῶν φ,
γ καὶ ἴ ἐδέθησαν οἱ ὄγκοι ρ, σ, καὶ τ. Οὕτως ἐξε-
τελέσθη ἡ παρασκευή.

Τὴν ἐπιούσαν ἀποβῆν ἅπιν τὸ πλήρωμα τῆς φρε-
γάτας, ἄνδρες περὶ τοὺς 400 εἰς τὴν ξηρὰν ψ, ἀνέ-
καθον εἰς χεῖρας τὰς ἄκρας τῶν ὄγκων ρ, σ καὶ τ,
καὶ σύροντες ὀλίγας δυνάμεις ὅπως ἀντιτάξωσι τὴν
βίαν εἰς τὴν βίαν, διέσπασαν τὴν κάμηλον ΗΘ χωρὶς
κἂν νὰ κινηθῇ τὸ πλοῖον. Τέλος ἔδρασαν τὴν διακοπι-
σαν κάμηλον διὰ νὰ σύρωσι καὶ πάλιν τὴν ἐπιούσαν.

Τὴν ἐπικύριον, ἐμμένοντες πάντοτε εἰς τὸ αὐτὸ σύ-
στημα τῆς βίας, μετέφερον πρὸς τὴν πώραν τοῦ
πλοίου, ἐκ δεξιῶν, ἀτμόπλων, καὶ δέσαντες ἐπὶ τοῦ
πλοίου, ἐπὶ τῶν ζυγῶν ε καὶ η, δύο καμήλους εἰς καὶ
εθ διεπέρασαν αὐτὰς ἐκ τῆς ἐμπροσθίου δεξιᾶς θυρί-
δος, καὶ ἔφερον τὰς ἄκρας ε καὶ θ εἰς τὴν πρύμναν
τοῦ ἀτμόπλου πρὸς τὴν δεξιὰ καὶ πρὸς ἀριστερά. Καὶ
εἰς μὲν τὴν ἄκραν τῆς δεξιᾶς καμήλου ἔδρασαν τὴν
τροχαλίαν Σ, ἐπὶ τῆς ὁποίας διεπέρασαν σχοινίον Θ
δακτύλων, στερεώσαντες τὴν μίαν ἄκραν εἰς τὸ στα-
εὸν μέρος ξ, καὶ ἔφερον τὴν ἑτέραν γύρω τοῦ ἐργάτου
Ξ. Εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν ἄκραν τῆς καμήλου προήρ-
μασαν τὸν ὄγκον αἰ. Οὕτω λοιπὸν βοηθούμενοι οἱ τῆς
ξηρᾶς ἀπὸ τοῦ ἀτμόπλου ἤρχισαν νὰ σύρωσιν ὁμοῦ
ὀλίγας δυνάμεις, ἕως ὅτου διέσπασαν καὶ ἐκ δευτέρου
τὴν κάμηλον ΗΘ. Ὅθεν θεωροῦντες τὴν ἀπόσπασιν
τοῦ πλοίου ἀδύνατον παρετήρησαν τὸ ἔργον.

Παρατηρήτεον ὅμως ὅτι ἐμμένοντες εἰς μόνην τὴν
δύναμιν δὲν ἤθελον πώποτε φθάσει, ὡς καὶ δὲν ἐρῆσαν,
εἰς ἀποτέλεσμα, διότι προσεραγμένου ὄντος τοῦ πλοίου
ἐπὶ ἀνωμαλοῦ ἐδάφους τῆς θαλάσσης, ἡ ὑπὸ τὰ ὕδατα
συντετριμμένη ἀριστερὰ πλευρὰ περιστάνε δύο καυλώ-
ματα πρὸς τὰ ἔσω τοῦ πλοίου, εἰς ἃ εἰσερχόμενον τὸ
ἀνώμαλον μέρος τοῦ ἐδάφους τῆς θαλάσσης ἐνεπαδίξε
τὴν ἀπόσπασιν τοῦ πλοίου. Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ ὅτι
ἤθελον διπλασιάσει τὴν δύναμιν, ἢ ἤθελον διασπάσει,
σύροντες τὸ πλοῖον, τὸ ἀνώμαλον μέρος τοῦ ἐδάφους
τῆς θαλάσσης, τὸ ὅπολον ἦτο δύσκαλον, ἢ ἤθελον ἐκ-
βάλει τὸ πλοῖον συντετριμμένον καὶ ἀχρηστων. Ὅθεν
ἐπρέπε νὰ μεταχειρισθῶσι τὰς γάβρις Α, Β καὶ Γ,

τάς ὁποίας αὐτοὶ μὲν παρέλειψαν ἴσως ἐλλείποντος τοῦ χρόνου, μεταχειρισθεὶς δὲ ὁ ἀναλαβὼν τὸ ἔργον Διευθυντὴς τῆς Β. Κορβέτας, ὁ Λουδοβίκος, Κύριος Ἀλέξανδρος Ραφαήλ, πλοίαρχος Α'. τάξ. διέσωσε τὸ πλοῖον. Αὐταὶ ἤθελον χρησιμεύσει εἰς τὴν ἀνορθώσιν τοῦ πλοίου, ἀνεγείρουσαι αὐτὸ ἐπὶ μόνῃ τῆς τροπίδος, ὅτε ἡ ἀντίστασις κατὰ φυσικὸν λόγον ἤθελεν εἶσθαι πολὺ ὀλιγωτέρα, ὡς καὶ ἐγένετο· καθότι αἱ γάβριαι Α, Β καὶ Γ οὐ μόνον ἀνήγειραν τὸ πλοῖον ἐπὶ τὴν τροπίδα, ἀλλ' ἠλάττωσαν καὶ κατὰ μέρος τὴν ἑλξιν τῆς γῆς.

Πρακτικῶν λοιπὸν τῶν Γάλλων καθ' ὅλοκληρίαν καὶ καταλυθέντων ὄλων τῶν προπαρασκευαστικῶν ἔργων τῶν γινομένων ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τῆς ξηρᾶς, ἀνέλαβε τὴν ἐργασίαν ὁ Κύριος Ἀλ. Ραφαήλ μετὰ τοῦ πληρώματος τῆς Κορβέτας, ὁ Λουδοβίκος. Τὴν 10 Νοεμβρίου διέταξε τὸν καταρτισμὸν τῆς πρώτης ἐργασίας, ἀπαρλλάκτως, ἐκτὸς τῶν δύο φορηγίδων, ὡς καὶ οἱ Γάλλοι. Ἐπειτα μὲ τὰς δύο ἰστούς Ε'Ο καὶ ΣΤ τοῦ ναυαγῆσαντος πλοίου, κατέρτισε τὴν γάβριαν Β, στερεώσας αὐτὴν διὰ τῶν προτόνων εω, θ' γ' καὶ δ' ε' εἰς τὴν ξηρὰν Ω, καὶ διὰ τοῦ προτόνου υυ' ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τοῦ πλοίου. Εἰς δὲ τὰ ὀπισθεν ἐξῆρτα διεπέρασε μετὰ τῶν θυρίδων ρ' καὶ χ' τὴν δοκὸν κ' Α ἔχουσαν διήμετρον 12 δακτύλων, στερεώσας αὐτὴν καλῶς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Τὴν δ' ἄκρην Α τῆς δοκοῦ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐδέθησαν αἱ ἀναγκαῖαι τροχαλῖαι αἱ χρησιμεύουσαι πρὸς τὴν ἀνορθώσιν τοῦ πλοίου, ἐστήριξε διὰ τῶν διπλῶν ἀλύσεων π', ρ' καὶ ε', τῶν μὲν δύο π' καὶ ε' στερεωμένων ἐπὶ τῶν κρίκων π' καὶ θ' τῆς δ' ἐτέρας ἐπὶ τοῦ διασπασθέντος ὀπισθίου ἰστοῦ Π, ἐντὸς τοῦ ὑποστρώματος στερεωμένης, ἧτις, διερχομένη διὰ τῆς ἀνοιχθείσης ὀπῆς Δ, ἐδέετο εἰς τὴν ἄκρην Α τῆς δοκοῦ. Ἐπὶ δὲ τῆς ἄκρας Α τῆς δοκοῦ ἐδέθη μεγάλη τροχαλία, ὡς καὶ εἰς τὸ χίμασμα τῆς γάβριας Β. Ἐπίσης καὶ ἑτέρα ἐπὶ ἀλύσεως, δεδεμένης ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου ἰστοῦ ἐντὸς τοῦ ὑποστρώματος καὶ ἐξερχομένης ἐκ τῆς ὀπῆς δ'. Ἀπὸ δὲ τῶν τριῶν τούτων τροχαλιῶν διεπεράσθη κάμπλος τῶν 7 1/2 δακτύλων, ἧτις τετρακίς διήρχετο διὰ τῶν τροχαλιῶν τῆς δοκοῦ καὶ τῆς γάβριας, καὶ ἀπαξ διὰ τῆς εἰς τὴν ἀλύσον, τῆς ὀπῆς δ, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἤρχετο πρὸς τὴν ξηρὰν ω, εἰς τὴν ἄκρην αὐτῆς ἐδέθη ὁ ὄγκος Φχ, δι' οὗ ἐμελλον νὰ σύρωσι καὶ ἀνορθώσωσι τὸ πλοῖον. Κατόπιν ἐσχηματίσθη ἡ γάβρια Α κατὰ τὴν αὐτὴν σύστημα τῆς Β, ἐκτὸς, ὅτι, αἱ δύο τροχαλῖαι ω' καὶ α' ἐστερεώοντο ἐπὶ διπλῆς ἀλύσεως, ἧτις ἐδέετο εἰς τὸν ζυγὸν η. διερχομένη δὲ διὰ τῆς θυρίδος ρ' ὑπὸ τὴν τροπίδα ἤρχετο ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν· καὶ διαπερῶσα διὰ τοῦ σημείου ο εἶδετο εἰς τὸν ἕτερον ζυγὸν ε. Εἰς δὲ τὴν γάβριαν Γ, ἐτέθη ὁ ὄγκος ΜΝ.

Ἀποπερατωθέντος λοιπὸν ὅλου τούτου τοῦ μηχανισμοῦ, τὰ πληρώματα τῆς Κορβέτας ὁ Λουδοβίκος, καὶ τῆς Φρεγάτας, ἡ Παρθάρα, καταλαβόντα τὰς ἄκρας τῶν ὄγκων ΧΦ, Χ' Φ' καὶ ΜΝ ἔσυρον καὶ ἀνορθώσαν τὸ πλοῖον. Καὶ μεταβάλλοντα ἐπὶ τὴν ξηρὰν ψ', κατέλαβον τὰς ἄκρας τῶν ὄγκων ρ, σ, τ, καὶ βο-

ηθούμενα ὑπὸ τοῦ ἀτμόπλου, ἔσυρον ὅλας δυνάμεις καὶ ἐξήγαγον τὸ πλοῖον ἐκ τῶν αβαθῶν ὕδατων. Στηριζόμενον δὲ αὐτὸ ἐπὶ τῶν βαρελιῶν μέχρι τοῦ καταστρώματος καὶ ῥυμουλκούμενον ὑπὸ Γαλλικῶν καὶ Ἑλληνικῶν λέμβων μετεφέρθη εἰς τὸ νεώριον.

Ἀλλὰ μόνῃ αὕτῃ ἡ ἐργασία, δὲν ἤρκει εἰς τελείαν διάσωσιν τοῦ πλοίου· διότι, εἰσερχομένης τῆς θαλάσσης διὰ τῆς συντετριμμένης ἀριστερᾶς πλευρᾶς αὐτοῦ καὶ δι' ὅλης τῆς διασπασθείσης τροπίδος εἰς τὸ κύτος, ἦτο ἀνάγκη ν' ἀνατραπῆ τὸ πλοῖον, ὅπως ἐπισκευασθῶσι τὰ βλαφθέντα μέρη, ἀφοῦ ἐξαχθῶσι τὰ ἐν αὐτῷ ὕδατα.

Τῆς ἀνατροπῆς τοῦ πλοίου ἐπελήφθησαν καὶ πάλιν οἱ Γάλλοι, οἵτινες σύραντες αὐτὸ πρὸς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τῆς φρεγάτας, ἤθελον νὰ κατορθώσωσι αὐτὴν δι' ἀρτήριον κρεμασθέντων ἀπὸ τῶν κεραιῶν τῆς ὀθῶνης καὶ τοῦ ἐπιδρόμου, καὶ στερεωθέντων διὰ διπλῶν κεραιῶν ἐπὶ τὰ ἐπιστήλια τῶν δύο μεγάλων ἰστών. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο ἀδύνατον, διότι ὁ μηχανισμὸς ἦτο πάντῃ δυσανάλογος πρὸς τὸ βᾶρος, καὶ καθόσον τὰ ὑπὸ τὰς πλευρὰς βαρέλια ἐνεπόδιζον μεγάλως τὴν ἀνατροπὴν. Ἀπ' ἑτέρου σύροντες τοὺς ἀρτήρας, ἀνύψουν ἔτι μᾶλλον τὸ πλοῖον χωρὶς διόλου νὰ τὸ ἀνατρέψωσι, καὶ μάλιστα ὅσον ἐσύροντο οἱ ἀρτήρες, τόσον αὐτὸ ἐπλησίαζε πρὸς τὴν πλευρὰν τῆς φρεγάτας ἕπου ἡ ἀνατροπὴ καθίστατο φυσικῶς ἀδύνατος· διότι ἔπρεπε νὰ ὑπάρχωσιν ἄλλαι δύο δυνάμεις διερχόμεναι ἀπὸ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς διὰ τῆς ἀριστερᾶς ὑποκάτωθεν τῆς τροπίδος εἰς διάστημα τοῦλάχιστον 60 μέτρων, ὅπως σύρουσαι καὶ αὐταὶ ὀρίζονταίως νὰ τὸ ἀνατρέψωσι ἐνκόλως διατηροῦσαι ἐνταυτῷ τούτῳ μακρὰν τῆς πλευρᾶς τῆς φρεγάτας. Ἀλλ' ὡς φαίνεται δι' ἐλλείψιν χρόνου, (διότι μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἀνεχώρησεν ἡ φρεγάτα,) οἱ Γάλλοι παρητήθησαν καὶ τούτου τοῦ ἔργου, μὴ δυνήθέντες νὰ κατορθώσωσι τὴν ἀνατροπὴν. Τότε ἀνεδέχθη καὶ ταύτην ὁ πλοίαρχος Ἀλ. Ραφαήλ. Ἴδου δὲ ὁποῖα μέσα μεταχειρισθεὶς εὐδοκίμησε· διέταξε νὰ στερεωθῆ ἐπὶ τῆς προκυμαίας τοῦ λιμένος Πειραιῶς, ἡ γάβρια ΑΒΓ, (ἴδε εἰκόνα Β') καὶ νὰ ἀπαλισθῆ καλῶς διὰ τῶν προτόνων Βδ', αα' καὶ γγ'. Ἐπειτα ἔφερε τὴν Κορβέταν, ὁ Λουδοβίκος μὲ τὴν πρύμναν ἀντικρὺ τῆς προκυμαίας, εἰς διάστημα 80 μέτρων. Κατόπιν ἔφερε τὸ ναυαγῆσαν πλοῖον παραλλήλως τῆς προκυμαίας ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς καὶ τῆς Κορβέτας ὁ Λουδοβίκος, καὶ διεζῶσαν αὐτὸ οὕτως. Ἐπὶ τῶν δεξιῶν ζυγῶν κ καὶ λ ἐδέθησαν αἱ ἀλύσεις λμρσκ, αἵτινες διήρχοντο διὰ τῶν θυρίδων Η καὶ Θ ὑποκάτωθεν τὴν τροπίδα ἕως εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν, συνδέθεισαν εἰς τὸ σημεῖον ω. Ἐπειτα αἱ δύο κάμπλοι ιγγψ' καὶ ν' ρ' χ' ψ' ἐδέθησαν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ζυγῶν καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τῶν ἀλύσεων, καὶ διερχόμεναι ὑπὸ τῆς τροπίδος ἐπερατοῦντο ἐπὶ τὴν Κορβέταν δεξιά καὶ ἀριστερά τῆς πρύμνης τῆς. Καὶ εἰς μὲν τὴν μίαν ἄκρην τῆς δεξιᾶς καμήλου ἐδέσαν τὴν τροχαλίαν Σ ἐπὶ τῆς ὁποίας διεπέρασαν σχοινίον 6 δακτύλων στερεώσαντες τὴν μίαν ἄκρην εἰς τὸ στερεὸν μέρος Σ' τὴν δ' ἑτέραν ἔφερον γύρω

τοῦ ἐργάτου Σ. Εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν ἄκρην τῆς καμῆλου προσήρμοσε τὸν ὄλκον ππ'.

Εἰς τὸν σύνδεσμον ω. τῶν ἀλύσεων ἐδέθησαν αἱ μεγάλαι τροχαλῖαι Κ καὶ Λ, ὡς καὶ εἰς τὴν Γαβριαν εἰς τὸ χιάσμα, ἐδέθη ἡ μεγάλη τροχαλία Μ. ἀπὸ δὲ τῶν τροχαλιῶν τούτων διεπεράσθη κάμπλος τῶν 7 1/2 δακτύλων, ἧτις τετράκις διήρχετο διὰ τῶν τροχαλιῶν Κ. καὶ Μ. καὶ ἀπαξ διὰ τῆς Λ, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἤρχετο ἐπὶ τὴν προκυμαίν. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ μηχανισμός.

Τὴν 15. Δεκεμβρίου ζητήσας ὁ πλοίαρχος Ῥαφαὴλ τὴν συνδρομὴν τοῦ πληρωματος τῆς ἐν τῷ Πειραιεὶ Ῥωσικῆς Κορβέτας, ἧτις καὶ προθύμως ἐχορηγήθη, ἤρχισε τὴν ἀνατροπὴν τοῦ πλοίου. Καὶ οἱ μὲν Ῥῶσοι σύραντες ἐπὶ τῆς προκυμαίας τὴν ἄνραν ΔΝΡ, οἱ δὲ, τῆς Κορβέτας ὁ Λουδοβίκος τοὺς τεθέντας μηχανισμοὺς ἐπὶ τῶν καμῆλων, ἀέτρεψαν εὐχερῶς τὸ πλοῖον, καὶ ῥυμουλκήσαντες αὐτὸ μετέφερον εἰς τὸ νεώριον.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον μετὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ πλοίου ἐξετελέσθη παρ' αὐτῶν καὶ ἡ ἀνόρθωσις.

Γ. Π. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ

Ἵποπλοίαρχος ἐπὶ τῆς Β. Κορβ. ὁ Λουδοβίκος.

ΔΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ.

(Ὅρα Φυλλάδ. ΝΘ'. καὶ ΕΔ'.)

—o—

Τὴν 14 Μαρτίου (1827) ἀπεφασίσθη νὰ μεταβῶσιν ἐξ Ἑρμιόνης εἰς Τροιζῆνα οἱ πληρεξούσιοι, καὶ τὴν 19 ἤρξαντο αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως ἐν τῷ νέῳ τούτῳ τόπῳ.

Ἡ περιοχὴ ἐν ἣ συνεκροτοῦντο αἱ συνεδριάσεις, ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐγίνοντο αἱ συσκέψεις καὶ αἱ ἀγορεύσεις, ἡ διεξαγωγὴ αὐτῆ τῶν γραφικῶν ἐργασιῶν, ὅλα ταῦτα εἶναι ἀξία ἀναμνήσεως· διότι, ὅσοι ἐξ ἡμῶν ἶδον τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα μετὰ τὸ 1828 καὶ μάλιστα μετὰ τὸ 1833 ἔτος, ὅσοι, δὲν λέγω δὲν ἐκινδύνευσαν ὑπὲρ αὐτῆς, διότι μυριάδες ἐκ τῶν κατοίκων τῆς δούλης Ἑλλάδος, ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἀπολακτίζονται σήμερον ὡς ἀλλοθνηεῖς, καὶ ἐξωρίσθησαν, καὶ ἐφυλακίσθησαν, καὶ ἐσφάγησαν, καὶ ἀνεσκολοπίσθησαν, καὶ ἀπηγχονίσθησαν, καὶ παντοσιῶδῃ ὑπέστησαν μαρτύρια ὑπὲρ πατρίδος, ἀλλ' ὅσοι δὲν εὐτύχησαν νὰ ἴδωσιν αὐτὴν ἀθλοῦσαν, διατάξουσιν ἴσως νὰ πιστεύσωσι τὰς στερήσεις, τὰς θλίψεις, τὰς κακουχίας πρὸς ἃς ἐπάλαιον οἱ ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνιζόμενοι. Ὡ! ποσάκις, ἐὰν ἡ πίστις δὲν ὑπεστήριξε τὰς

δυνάμεις των, ἐὰν ἡ ἐλπίς δὲν ἐχρησίμευσεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἀντὶ ἄρτου καὶ ἀντὶ στέγης, ἐὰν αὐτὴ δὲν τοὺς ἐθέρμαινε γυμνητεύοντας ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, καὶ ἀσκεπεῖς ἐν ὥρᾳ καύσωνος, ποσάκις, λέγω, θὰ ἐφθόνουν τὸν θάνατον τῶν πρὸ αὐτῶν μαρτυρησάντων!

Καὶ ἐν ὄσῳ μὲν διεμένομεν ἐν Ἑρμιόνη, αἱ συνεδριάσεις συνεκροτοῦντο ἐντὸς αἰθούσης προμήκους, ὅπου ἐκαθήμεθα ἀναμῖξ διισταυρωμένους ἔχοντες τοὺς πόδας. Θί βήτορες, ὁσάκις ἐπρόκειτο ν' ἀγορεύσωσι, στηρίζοντες ὀλόκληρον τὴν προτομὴν, εἴτε πληγίως ἐπὶ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης χειρὸς, εἴτε κατέμπροσθεν καὶ ἐπὶ τῶν δύω, ἐπροσπαθουν, πνευστιῶντες πολυλακίς ἂν ἦσαν γέροντες ἢ πολύσαρκοι, ν' ἀνεγερθῶσιν ἐπὶ τῶν ποδῶν των, οἵτινες, ναρκούμενοι συνήθως ἐξ αἰτίας τῆς χασμαιζήλου καὶ δυσφορήτου ἐκείνης κατακλίσεως, ἀνέπτυσσον περιέργως καὶ ζωηρότερα καθίστανον τὰ ῥητορικὰ σχήματα τοῦ προσώπου των. Μακάριοι τότε ὅσοι εὕρισκοντο παρὰ τὸν τοῖχον, ἢ ὅσοι, προνοητικώτεροι τῶν ἄλλων, ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν καὶ μαγγοῦρας! (*) Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων διεκρίνετο Βασίλειός τις Μπαρλᾶς. Ὅποιος ὁ πληρεξούσιος οὗτος, καὶ ὅποιον τὸ ἦθος του, θελομεν ἴσως διαλάβει ἄλλοτε. Ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος ἀρκούμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι οὐχὶ μόνον ἐπὶ προνοίᾳ μαγγορικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ πολυχεύμονι νεύῳ τῆς εὐγλωττίας του διεκρίνετο. Ὁ Βασίλειος λοιπὸν αὐτὸς Μπαρλᾶς, Ἡρακλῆς τὸ ἀνάστημα καὶ Στέντωρ τὴν φωνὴν, ἤρχετο πάντοτε ἐφόδιον ἔχων βάρβδον ποιμαντικὴν εὐπαγῆ, ἀναβαίνουσαν μέχρι τοῦ πώγωνός του, ἐφ' ἧς στηρίζων ἀμφοτέρους τοὺς βραχίονας, διέχεεν ὡς ἀπὸ ἀμβωνος ἐπηρμένου καὶ ὑψηλοῦ τὰ χρυσὰ νάματα τῆς ῥητορείας του.

Ἄλλ' ἐν Τροιζῆνι, ὅπου ἀπεφασίσθη νὰ συνεδρεύωσι καὶ οἱ ἐξ Αἰγίνης καὶ οἱ ἐξ Ἑρμιόνης πληρεξούσιοι, ὅπου τὸ στίφος τῶν διπλασίων καὶ τριπλασίων ἀντιπροσώπων ἀποτελεῖ ὀλόκληρον τάγμα στρατιωτικόν, περιέχον καὶ στρατηγούς, καὶ συνταγματάρχας, καὶ χιλιάρχους, καὶ λοχαγούς, μαχομένους, οὐχὶ πρὸς τὸν μαχαίρα καὶ πυρὶ ἐρημιζόντα τὴν Πελοπόννησον Ἰβραήμην, ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλους, ποῦ αἰθουσα ἰκανὴ νὰ περιλάβῃ τὸ ἀριμάνειον τοῦτο πλήθος; Τὴν εὐρυχωροτέραν τοῦ χωριδίου οἰκίαν κατώκει ὁ πρόεδρος τῆς συνελεύσεως, καὶ αὐτὴν, ὀλόκληρον ἴσως, δύναται νὰ κατακαλύψῃ τὸ μικρότερον δωμάτιον τοῦ ἐν Ἀθήναις βουλευτηρίου.

Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ μετασκευασθῇ εἰς αἰθουσαν συνεδριάσεων κηπὰς τις παρακείμενος.

Ἴσως νομίζει ὁ ἀναγνώστης ὅτι διὰ τὴν μετα-

(*) Λέξις, κατ' ἐμὲ, συγγενὴς τοῦ μαγγοῦ τῶν ἀρχαίων. Μάγγανον ὀνόμαζον πρὸς τοὺς ἄλλοις οἱ Ἕλληες καὶ κωιγετικὸν τι δίκτυον δι' οὗ ἐθρεῖοντο ζῶα. Ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς σημερινῆς μαγγοῦρας, οὗσης ἐπιταμποῦς ὡς ἡ ποιμαντικὴ βάρβδος τῶν ἐπισκόπων τῆς Δύσεως, ζωοροῦσιν οἱ ποιμένες ἀπὸ τῶν ποδῶν, ἢ καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πρόβατα, αἴγας, κ.λ. Ἐὰν ἡ ἐρμηνεία αὕτη δὲν εἶναι ἐσφαλμένη, τότε ἡ λέξις Μαγγοῦρας οὐδ' ἐγράφη οὐδ' ἠτυμολογήθη ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ Κοραῆ (Ἐτακτα Γ. Β'. σελ. 228).